

Број: 03-02-563/2025
Сарајево, 31.07.2025. године

**ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- Представнички дом -
госп Драган Миоковић, председавајући
- Дом народа -
госп Томислав Мартиновић, председавајући

Поштовани,

У складу са чланом IV.Б.3.7.ц) (III) Устава Федерације Босне и Херцеговине, а у вези са чланом 172. став (1) Пословника Представничког дома Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 69/07, 2/08, 26/20 и 13/24) и са чланом 164. став (1) Пословника о раду Дома народа Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 27/03, 21/09, 24/20 и 60/24), ради разматрања и усвајања по скраћеном поступку, достављам Вам **ПРИЈЕДЛОГ ЗАКОНА О ДОПУНАМА ЗАКОНА О РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА И ПОВРАТНИЦИМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ИЗБЈЕГЛИЦАМА ИЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**, који је утврдила Влада Федерације Босне и Херцеговине на 59. сједници, одржаној 30.07.2025. године.

Приједлог закона се доставља на службеним језицима и писмима Федерације Босне и Херцеговине у принтаној и електронској форми (ЦД).

С поштовањем,

Прилог:

- Приједлог закона на српском језику (ЦД),
- Одредбе Закона које се допуњују,
- Образац број 2,
- Образац ИФП-НЕ и
- Закон о расељеним лицима и повратницима у Федерацији Босне и Херцеговине и избјеглицама из Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 15/05).

Цо: Федерално министарство расељених особа и избјеглица
госп Нерин Диздар, министар

Co: predmet

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА

ПРИЈЕДЛОГ

ЗАКОН О ДОПУНАМА ЗАКОНА О РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА И ПОВРАТНИЦИМА
У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ИЗБЈЕГЛИЦАМА
ИЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Сарајево, јули 2025. године

**ПРИЈЕДЛОГ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА О ДОПУНАМА ЗАКОНА О РАСЕЉЕНИМ
ЛИЦИМА И ПОВРАТНИЦИМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И
ИЗБЈЕГЛИЦАМА ИЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ПО СКРАЋЕНОМ ПОСТУПКУ**

Доношење закона о допунама Закона о расељеним лицима и повратницима у Федерацији Босне и Херцеговине и избјеглицама из Босне и Херцеговине предлаже се по скраћеној процедури усвајања будући да се не ради о сложеном и обимном закону, односно да се у конкретном ради о терминолошком прецизирању појмова, проширењу постојећих права на подршку у доградњи, реконструкцији и изградњи стамбених јединица и на категорију младих повратничких породица којим би се омогућило да остваре право на подршку у доградњи, реконструкцији и изградњи стамбених објеката њихових предака који су били принуђени напустити своју имовину, а нису обновили стамбени објекат, односно изградњи нове стамбене јединице у мјесту повратка, што би унаприједило повратак и останак младих у Босни и Херцеговини, те подстицање сарадње са исељеништвом.

**ЗАКОН О ДОПУНАМА ЗАКОНА
О РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА И ПОВРАТНИЦИМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ И ИЗБЈЕГЛИЦАМА ИЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

У Закону о расељеним лицима и повратницима у Федерацији Босне и Херцеговине и избјеглицама из Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 15/05), иза члана 5. додаје се нови члан 5а. који гласи:

„Члан 5а.

Мјесто повратка је јединица локалне самоуправе на подручју које је расељено лице, повратник или избјеглица имала пребивалиште 1991. године.“

Члан 2.

Иза члана 11. додаје се нови члан 11а. који гласи:

„Члан 11а.

- (1) Одрживи повратак обухвата програме економског оснаживања повратника, развојне пројекте подршке повратничким срединама, социјалне и хуманитарне програме помоћи и друге врсте подршке реинтеграцији повратника у раније пребивалиште.
- (2) Врсте, обим и критерији програма одрживости повратка утврђују се плановима из члана 37. тачка 1. ал. 1. и 2. овог Закона.“

Члан 3.

У члану 27. иза става (1) додаје се нови став (2) који гласи:

- „(2) Изузетно, право на подршку за доградњу или реконструкцију постојеће, односно изградњу нове стамбене јединице у мјесту повратка могу остварити потомци власника из 1991. године првог насљедног реда у складу са Законом о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 80/14), а што се доказује потврдом о кретању надлежног органа у мјесту повратка и изводом из матичне књиге рођених.“

Досадашњи ст. (2) и (3), постају ст. (3) и (4).

Члан 4.

У члану 37., тачка 2., иза алинеје 7. додаје се нова алинеја 8., која гласи:

„-остварује и подстиче сарадњу са исељеништвом;“

Досадашње ал. 8. и 9., постају ал. 9. и 10.

Члан 5.

У члану 40. иза ријечи: „увјета за,“ додаје се ријеч: „одрживи“.

Члан 6.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеним новинама Федерације БиХ“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ДОПУНАМА ЗАКОНА О РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА И
ПОВРАТНИЦИМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ИЗБЈЕГЛИЦАМА ИЗ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I - УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана IV А.20. (1) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине, према којој је Парламент Федерације Босне и Херцеговине надлежан за доношење закона о вршењу функција федералне власти.

II - РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Будући да је Закон о расељеним лицима и повратницима у Федерацији Босне и Херцеговине и избјеглицама из Босне и Херцеговине донесен у марту 2005. године и објављен у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 15/05 од 16. марта 2005. године, односно да је протекао значајан временски период од његовог доношења до данас, то је реализацијом програма и пројеката овог Министарства, а у складу са Плановима обнове, градње и развоја одрживости повратка који усваја Влада Федерације БиХ, уочена потреба за дефинисањем и прецизирањем одређених појмова, ради њихове неспорне примјене и прилагођавање актуелном стању у овој друштвеној области.

Од периода доношења Закона о расељеним лицима и повратницима у Федерацији Босне и Херцеговине и избјеглицама из Босне и Херцеговине до данас, околности, када је у питању категорија повратника, су се значајно промијениле, тако да поред стварања услова за повратак кроз обнову и реконструкцију стамбених објеката, неопходно је створити услове за реинтеграцију повратника у локалну заједницу, у циљу њихове економске самоодрживости, као и обезбједити услове за одрживост повратка и побољшати квалитет живљења самих повратника. Овдје се, прије свега, мисли на млађе новоформиране вишечлане повратничке породице, без којих и нема повратка у правом смислу ријечи. Постојећа законска регулатива је у значајној мјери ограничавајућа у погледу одрживости друштвених и економских услова повратника за њихов останак и развој у повратничким заједницама. Наведеном измјеном Закона бисмо омогућили потомцима расељених лица и избјеглица да остваре право на подршку за доградњу или реконструкцију стамбених објеката њихових предака, који су били принуђени напустити своју имовину а нису обновили стамбени објекат, односно подршку у изградњи нове стамбене јединице у мјесту повратка, те бисмо омогућили повратницима да имају стамбене јединице у мјесту повратка чиме би се сигурно унаприједио повратак и останак младих у Босни и Херцеговини, а све у циљу потпуније provedбе Анекса VII Дејтонског мировног Споразума и остваривања стратешког циља овог Министарства.

Такође, један од стратешких циљева Владе Федерације БиХ и овог Министарства јесте подстицање сарадње са исељеништвом, а који програми су предвиђени Стратегијом сарадње са исељеништвом Федерације Босне и Херцеговине и Стратегијом развоја Федерације БиХ, а што је неопходно уврстити у предметну измјену Закона.

III - ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ОДРЕДБИ

Чланом 1. овог закона прописује се додатни члан у закону који прецизније дефинише појам мјеста повратка расељеног лица, избјеглице, односно, повратника.

Чланом 2. овог закона прописује се додатни члан у закону који дефинише шта обухвата одрживи повратак с обзиром да у постојећем тексту закона тај појам није детаљније уређен, те да се врсте, обим и критерији програма одрживости повратка утврђује плановима повратка, обнове, градње и развоја одрживости повратка које усваја Влада Федерације БиХ.

Чланом 3. овог закона дефинише се проширење постојећих права на подршку за доградњу, реконструкцију и изградњу стамбених јединица и на категорију младих повратничких породица, потомака власника из 1991. године првог насљедног реда, а што се доказује потврдом о кретању надлежног органа у мјесту повратка и изводом из матичне књиге рођених, што би унаприједило повратак и останак младих у Босни и Херцеговини.

Чланом 4. овог закона се дефинише додатна мјера коју ће подузимати ово Министарство у циљу остваривања права и стварања услова за повратак расељених лица и повратника кроз остваривање и подстицање сарадње са исељеништвом.

Чланом 5. овог закона се врши појмовно усклађивање постојећег текста закона на начин прецизирања појма одрживи повратак.

Чланом 6. овог закона дефинише се ступање на снагу овог закона.

IV - УСКЛАЂЕНОСТ СА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Овај закон, као *lex specialis*, третира врло специфичну, територијално ограничену, област расељених особа и повратника и иста је ствар националне јурисдикције, те у односу на Нацрт овог закона, не постоје секундарни прописи Европске уније са којим се треба вршити усклађивање.

V - ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За provedбу овог закона није потребно издвајање додатних средстава из Буџета Федерације БиХ. Проширење права на подршку у доградњи, реконструкцији и изградњи стамбених јединица и на категорију младих повратничких породица, потомака власника из 1991. године првог насљедног реда, а чиме би се унаприједио повратак и останак младих у Босни и Херцеговини, реализирало би се из постојећих/одобрених средстава по трансферима који се утврђују и одобравају Буџетом Федерације овом Министарству. Наиме, ово Министарство би своје програме подршке повратницима, расељеним лицима и избјеглицама за реконструкцију, обнову и изградњу индивидуалних стамбених објеката прилагодило овој измјени предметног закона, а све на основу континуираних анализа и евалуација стања у овој области у односу на стварне потребе и финансијске претпоставке. Ово Министарство, на основу Плана повратка, обнове, градње и развоја одрживости повратка, који на приједлог овог Министарства усваја Влада Федерације БиХ

за сваку годину, реализира јавне позиве за реконструкцију, обнову и изградњу индивидуалних стамбених објеката сваке године, чиме се континуирано пружа могућност потенцијалним корисницима помоћи за реконструкцијом/обновом/изградњом, те је неспорно да су средства постојећих/одобрених средстава по трансферима који се утврђују и одобравају Буџетом Федерације овом Министарству достатна и за проширење права на категорију младих повратничких породица.

**ЗАКОН О РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА И ПОВРАТНИЦИМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ И ИЗБЈЕГЛИЦАМА ИЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
(„Службене новине Федерације БиХ, број: 15/05)**

Одредбе закона које се допуњују

Члан 27.

- (1) Општи критерији за утврђивање потенцијалних корисника права помоћи у реконструкцији стамбених јединица су:
1. да је избјеглица из Босне и Херцеговине, расељено лице у Босни и Херцеговини, или повратник;
 2. да је исказао намјеру за повратком;
 3. да је утврђен статус власништва или станарско право над стамбеном јединицом која је предмет реконструкције;
 4. да је на дан 30.04.1991. године имао пребивалиште у стамбеној јединици која је предмет реконструкције;
 5. да се стамбена јединица која је предмет реконструкције сматра безусловном за становање, у складу са одговарајућим стандардима о минимуму стамбених услова;
 6. да он и чланови његовог домаћинства од 1991. године немају на територији Босне и Херцеговине другу стамбену јединицу која се сматра условном за становање, у складу са одговарајућим стандардима о минимуму стамбених услова;
 7. да није примио помоћ у реконструкцији довољну да задовољи одговарајуће стандарде о минимуму стамбених услова.
- (2) Федерално министарство ће заједно са Министарством за људска права и избјеглице и владама Републике Српске и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине усагласити, унутар Комисије за избјеглице и расељена лица Босне и Херцеговине, посебне критерије за одабир приоритетних корисника и добивање помоћи за реконструкцију и повратак, као и посебне стандарде и поступке којима се осигурава поштивање општих и посебних критерија, пуна транспарентност процеса и приступ информацијама од корисника.
- (3) Федерално министарство ће својим подзаконским актима осигурати примјену посебних критерија, стандарда и процедура из претходног става.

Члан 37.

У циљу остваривања права и стварања увјета за повратак расељених лица и лица из члана 5. овог закона на територији Федерације, Влада Федерације, Федерално министарство и надлежни органи кантона, у координацији са Министарством за људска права и избјеглице, подузимају одговарајуће мјере, а нарочито:

1. Влада Федерације:
 - доноси план повратка и репатријације расељених лица и избјеглица из Босне и Херцеговине, најмање једанпут годишње;
 - доноси план за обнову, изградњу објеката и насеља за смјештај расељених лица и повратника који су од федералног значаја;
 - доноси основе за израду планова из члана 23. овог закона;

- утврђује биланс потребних средстава када финансијска средства кантона нису довољна, а све у циљу стварања увјета за повратак и остваривање права расељених лица и лица из члана 5. овог закона;
- предлаже чланове у Комисију за избјеглице и расељена лица Босне и Херцеговине.

2. Министарство:

- израђује приједлог годишњег плана за повратак и репатријацију из тачке 1. овог члана;
- припрема основе за израду планова из члана 24. овог закона;
- прати реализацију кантоналних планова за повратак и репатријацију;
- подстиче и помаже у реализацији кантоналних планова повратка и репатријације;
- планира и проводи план изградње објеката, реконструкцију и обнову насеља за смјештај расељених лица и лица из члана 5. овог закона;
- припрема биланс потребних средстава из тачке 1. овог члана;
- сарађује са надлежним органима кантона и општина, остварује међуентитетску сарадњу и сарадњу са UNHCR-ом, другим међународним организацијама и другим органима и организацијама;
- води централну евиденцију о расељеним лицима и лицима из члана 5. овог закона на основу извјештаја кантона;
- води друге послове у вези са остваривањем права расељених лица и лица из члана 5. овог закона, у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, овим законом и другим прописима.

3. Кантон:

- доноси план за повратак и репатријацију на подручју тог кантона;
- планира и проводи изградњу објеката, реконструкцију и обнову насеља за смјештај расељених лица и лица из члана 5. овог закона који су од кантоналног значаја;
- припрема и доноси биланс потребних средстава за подручје кантона ради стварања увјета за повратак и остваривање права расељених лица и лица из члана 5. овог Закона;
- утврђује носиоце активности и изворе средстава потребних за остваривање права расељених лица и лица из члана 5. овог закона на подручју тог кантона;
- организује смјештај и рад прихватно-транзитних и колективних центара;
- пописује и води основну евиденцију о расељеним лицима и лицима из члана 5. овог закона на свом подручју и доставља извјештај Федералном министарству;
- сарађује са надлежним органима општина, других кантона и надлежним органима Федерације, као и са UNHCR-ом, другим међународним организацијама, посебно у вези са унапређењем планираног повратка расељених лица и лица из члана 5. овог закона;
- обавља и друге послове у вези са остваривањем права расељених лица и лица из члана 5. овог закона, у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, овим законом, уставом кантона, прописима кантона и другим прописима и актима.

Члан 40.

Средства за финансирање користе се за остваривање потреба и стварање услова за повратак расељених лица и лица из члана 5. овог закона, у складу са овим законом и прописима кантона.